

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. II. Quatuor Minores Ordines.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

EX HAC Cæremonia, qua Ecclesia signat suscepturos Ordinis Sacramentum, deducitur: viros tantum illud suscipere posse, iuxta Christi Domini nostri institutionem: qui nullam sceminam, nec Matrem quidem suam Sanctissimam in cenaculum admisit, cum Sanctissimum Sacramentum, & corporis ac Sanguinis sui sacrificium instituit, & suos Apostolos constituit Sacerdotes, dicens eis: *m Hoc facite in meam commemorationem*: & postea: *n accipite Spiritum S. quorum remiseritis peccata, remittuntur eis*. Ideoq; Ecclesia Sancta viros tantum in sortem admittit Clericorum, cum Cæremonia coronæ, quæ non bene quadrat mulieribus, iuxta sententiam Apostoli dicitis: *o Omnis viri caput esse Christum; caput autem mulieris virum, cui debet esse subiecta: Quare omnem virum orare debere non velato capite, mulierem autem velato: nã si comã nutriat, gloriã illi esse: & capillos ei pro velamine datos esse; quos si abscindat, esse illi ignominiam*. Ideoq; virum posse coronam in capite suo habere in signum Regiæ suæ dignitatis & auctoritatis, ad imperandum & gubernandum reliquos fideles; vicem tenens & auctoritatem capitis sui Christi, quæ imitari debet, gerendo virile animum, pectusq; robustum ad oēs labores officio suo cõiunctos, & coronæ, quæ gestat. Quare qui excelsu hoc Sacramentum suscipiunt, viros esse oportet in iudicio, fortitudine, & magnitudine animi: eò quod ad magna valde, ac difficilia dirigatur.

§. II. Quatuor Minores Ordines

PRÆMISSA prima Corona, sensim per gradus suos suscipitur Ordinis Sacramentum, incipiendo à quatuor Minoribus Ordinibus, *Ostiarum, Leitorum, Exorcistarum, & Acolythorum*; in quibus communicatur gratia, & charitas cum Spiritu S. donis, ad præstanda dignè Ministeria, ad quæ ordinantur, & eorum nomina significant: ac proinde graue peccatum erit, eos cum conscientia peccati mortalis suscipere: eò quod per illud ponatur obex Divinæ gratiæ; estq; magna irreuerentia sic dispositum suscipere, quod est verum Sacramentum, etiam in gradibus Minoribus: quorum finis est, ut hi Ministri Sacerdotes iuvent in præcipuo suo Ministerio, quod est consecrare corpus & Sanguinem Christi Domini nostri, & Sanctum Missæ sacrificium cum debita reuerentia ac decencia offerre. Nam ex propriis officijs intelligent Sacerdotes ac reliqui fideles, cum quantâ reuerentia ac deuotione offerre debeant, & assistere ipsi sacrificio.

PRIMUM OSTIARIUM sine Ianitoris officium ist, claudere & aperire templi fores; nec permittere ingredi infideles, & quoscunq; ipso iure prohibitos: quod si ingressi essent, etiã illos excludere: & eos, qui in templo sũt, non permittere ad sacerdotem accedere, ita ut illum in suo officio impediant; & attendere, ne quid in templo sit, quod excelsum ad eò sacrificium offerentes turbet aut distrahat: imitando in hac cura Christum Dominum nostrum, qui Ostiarum officio functus est, cum p facies quasi flagellum de fomiculis, eiecit e templo vendentes oues, & boues, & columbas; & numulariorum

m Luc. 22.
19.

n Ioan. 22.

o 1. Corint.

11. 3.

Trident.

Sess. 13. c. 2.

Vide Henri.
quez in
sũma lib.
10. c. 2.

Ostiarum.

riorum effudit as, & mensas subuertit; & omnia ex templo eiecit, quæ strepitum aliquem edebant, dicens: nolite facere domum Patris mei, domum negotiationis. Et idem fecit secundò, cum Passionis tempus instaret. Et S. Marcus addit: q non sinebat, vt quisquam transferret vas per templum, aut similia, dicens eis scriptum esse: *Domus mea, domus orationis vocabitur*: ac proinde quieta & absque strepitu rerum huius sæculi. In hoc igitur officium & munus succedunt Ministri, primum hunc ordinem suscipientes: qui, quòd imprimat qualitatem, quam Theologi Characterem indelebilem appellant: permanet etiam in Sacerdotibus: ideoque etsi in gradu sint altiori, hunc tamen zelum habere tenentur, dandi operam, vt templum Dei purum sit & sanctum; nec contaminetur aut turbetur personis, aut rebus profanis. Ad eos enim spectat, quod Christus Dominus noster dixit: *Nolite dare sanctum canibus; nec mittatis margaritas vestras ante porcos*: quali dicat: prius foras eijcite eos, qui moribus canes sunt, & porci, conculcantes & deturpantes res sacras: vt hæc possint corâ fidelibus dignè celebrari. Et vnusquisq; Christianorû, quantum in se esset, deberet huiusmodi lanitoris munus obire, ob zelû domus Dei. Si enim Dei filium se reputat: quis filium nõ zeler, & quieti, honoris; cõlulat domus Patris sui? Et quis non studeat expellere ex ea quancûq; personã, aut rē quæ illã turber; aut eius minuat opinionē? Quare vbi necessitas id postulauerit, zelû cû discretionē coniungēs, dicere debet domû Dei turbantibus: Cur domû Patris mei facitis domû negotiationis? ac proinde multò minus debet ipsemet illam turbare, aut aliquid in ea facere, quod sanctum Sacrificiû impediatur, quod Patri suo Cœlesti offertur. Præcipuè cû ipsemet Dñs realiter ac verè sit præsens: qui flagellû in manu sua accepit cõtra perturbâtes eam: & nunc accipere illud poterit; cum, etiamsi dissimulet, eundem tamen semper zelum habeat.

SECUNDVS gradus est LECTORVM, qui ad duo præcipuè attendunt, Alterum est, ad legendum cû spiritu & distinctione libros sacros & lectiones, quæ in Diuinis officijs leguntur: imitantes ipsum Saluatorem, qui ingressus in templum accepit librum Isaiæ, cœpitque legere locum, vbi scriptum erat: *Spiritus Domini super me: propter quod unxit me, Euangelizare pauperibus misit me; sanare contritos corde.*

QUANTO hoc ministerium sit momenti, apparet ex eo, quòd Christus Dominus noster communicet in hoc Sacramento gratiam & internam Spiritus sancti vnctionē, ad legendum cum sentu, ac deuotione, ita vt, qui illo funguntur, permouere ac emollire cæteros possint eum in modum, quo in libro Esaiæ dicuntur: *Leuita legisse in Libro Legis Dei distinctè & aperte, ad intelligendû corâ toto populo: ita vt oēs intelligere possent, & cum tanto Spiritu, vt omnis populus fleret, cum audiret verba legis.* Quod meritò admittere deberent, qui orant, aut cantant Horas Canonicas: præcipuè verò

p Ioan. 2. 15

Matt. 21. 17.

q Marci. 12.

20.

r Matt. 7. 6.

2

LECTOR

Sotus

in 4. d. 24 q

1. a. 3.

f Luc. 4. 17.

Isai. 61. 1.

2. Esaiæ.

8. 8.

quibus id ex officio incumbit; procurantes cum auxilio gratiæ, quam eis Sacramentum communicauit, & ipse Dominus liberaliter est daturus, ita orare, ac legere: ut & ipsi deuotione afficiantur, & audientes ad eam per moueant. Alterum, quod ad lectores spectat, est, docere Catechumenos prima fidei rudimenta, quæ doctrinam Christianam communiter appellamus. In qua explicantur articuli, & præcipua fidei nostræ mysteria, ita ut conceptum sibi forment eius, quod credunt, & nominatim Sacramentorum, quæ susceperunt. Inter quæ maiorem exigit instructionem sanctissimum altaris Sacramentum, cuius fides magis est ardua ac difficilis. Ut autem appareat, quanti Deus Dominus noster hanc paruulorum, ac Tyronum instructionem faciat: satis est, nosse, quod peculiare instituerit Sacramentum, quo specialis gratia confertur, ad id præstandum, sicut oportet. Neque Sacerdotes ab hoc officio præstando sunt liberi; si quidem permanet in eis huius gradus character: etiam si ad altiorem ascenderint.

3.
Exorcista.

ii Marci. 7.
3°.

x Mat. 7.
12.

v Luca 10.
7.

TERTIVS gradus est EXORCISTARVM, qui per ipsum Sacramentum potestatem accipiunt, adiurandi, & expellendi Dæmones ab energumenis, & obsessis à Diabolo: ne maligni spiritus, fideles impediunt ac deterreant ab hoc Diuino sacrificio, & participatione sancti huius Sacramenti, nec surdos eos reddant audiendis veritatibus fidei; aut mutos ad eandem confitendam. Nam quemadmodum Christus Dominus noster liberauit Dæmoniacum quendam u *surdum & mutum, tangens eum spiritu suo, ac dicens: Ephatha, quod est, adaperire*: ita Exorcista dat potestatem, ut ipsius nomine Dæmones huiusmodi expellant, & impedimenta remoueant. Sed ne silentio prætereamus causas, cur Christus Dominus noster uoluerit officium expellendi Dæmones pertinere ad Minores Ordines, ùm primo aspectu videatur res valde excelsa, potestatem habere in spiritibus adeo potentes. Sed uoluit Dominus superbos spiritus humiliare magis que confundere, subiiciens eos non solum maioribus Ecclesiæ suæ Ministris; sed etiam minoribus: Item, ut ipsi Ministri non præferrent hanc potestatem uirtuti, & sanctitati; sed pluris facerent peccata expellere quam Dæmones; eosque ex animabus prorsus reijcere quam ex corporibus. x *Multi, (ait ipse Saluator) dicent mihi in illa die, iudicij scilicet: Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus; & in nomine tuo Dæmonia eiecimus; & in nomine tuo uirtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis; Quia nunquam noui uos: discedite a me, qui operamini iniquitatem.* Et cum y *reuersti septuaginta duo discipuli cum gaudio dicerent: Dominus, etiam Dæmonia subiciuntur nobis in nomine tuo. Ipse ait illis: nolite in hoc gaudere: quia spiritus uobis subiciuntur: gaudete autem, quod nomina uestra scripta sunt in cælis.* Quasi illis dixisset parum referret uos potestatem habere super Dæmonia;

monia;

monia: si non habeatis humilitatem, & pia opera quibus ad cœleste regnum perueniatis.

QVARTVS gradus tribus prædictis superior, est ACOLYTHORVM qui sacro missæ ministrant, & præparant vinum, aquam, lumen, & thus, & portant vrceolos, cerofaria, & thuribulum. Tantæ enim dignitatis & amplitudinis est sanctissimum hoc sacrificium: vt pluris fiat, in eo seruire & ministrare ad eius maiorem solennitatem, quàm esse *Exorcistam*, & expellere Dæmones. Si enim Angeli accedunt, vt præsentés sint, vt postea videbimus; & felices se reputant in eo, quòd sint ministri ipsius Christi in opere nostræ salutis: quomodo non erit magni momenti, & æstimationis ministrum esse, & in re aliqua seruire, cum admirandum hoc sacrificium offertur? Ac propterea Sanctus BONAVENTVRA ait: Ministrare sacro, esse opus Angelorum: quia cum eis seruitur REGI ac DOMINO omnium, qui in hoc Sacramento specialem confert gratiam obituris hoc munus: vt illud cum debita modestia, reuerentia, ac deuotione præstent: ita vt exemplo suo doceant, ædificentq; reliquos præsentés; non minorem splendorem ex se emittentes, quàm ceroferarum siue fax, & odorem, quàm thuribulum, quod in suis manibus gestant. Sed de his in proximo tractatu de Missa fusius. Imponamus nunc finem ijs, quæ ad hos Ordines spectant, proposita maxima cura quam sacra Concilia adhibuerunt in eo, vt qui ad Sacerdotium essent promouendi à tenera sua ætate *primam Tonsuram* accipiant; & postea per gradus suos, ipsos Minores Ordines: educando illos & instnendo in virtute, & literis, bonisque moribus, quos postea tenere debeant; & nominatim in temperantia, castitate, mansuetudine, modestia; & politia Christiana, & Ecclesiastica: vt facilius postea easdem virtutes exercere, ac docere possint in statu sublimiori.

Concilium TOLETANVM quartum constituit, vt Clerici iuuenes in suum Collegium se reciperent: vt teneram suam ætatem in eo transigerent: non in luxurijs, sed in obseruatione Christianæ discipline, & morum Ecclesiasticorum: assignato illis aliquo Præsbytero probatæ sanctitatis, qui doceret illos & gubernaret. Eos verò qui ingenij essent durioris, ac incorrigibilis, iubet Concilium in aliquo monasterio ad tempus collocari, donec mores melius componant. Et S. Concilium Tridentinum idem renouauit: constituens, vt in singulis Diœcesibus Collegium aut Seminarium aliquod selectorum iuuenam erigeretur, qui ex naturæ dotibus, bonaque propensione, spem facerent, quòd se Ecclesiæ Ministerijs perpetuo dedicarent. Et vt in eadem disciplina Ecclesiastica commodius instituerentur, *Tonsuræ* statim insignirentur; ijsque moribus educarentur, vt suis officijs postea dignè fangerentur. Nam virtus, quæ in

4
Acolythus.

De informat. Nouit. c. 11.

Refertur 12. q. 1. c. Omnis. c. 11.

sess. 13. De creto de Reform. c. 18.

2. Prouer.
22. 6.
2 Thron.
3. 27.
Vide Tom.
Tract. 2.
c. 7. & To.
3. Tract. 4.
c. 2 & Trac.
5. 6. 10.

iuuentute discitur, vsque ad senectutem perdurat: iuxta illud Sapientis: *Adolescens iuxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab ea*; Et a *vir (ait Ieremias) qui portauerit iugum legis Dei, eiusque Ecclesia ab adolescentia sua, facile leuabit se super se: vt sacris misterijs dignè fungatur, quorum excellentia, & præstantia tanta est, vt nisi homo se leuet, vt sit plus quam homo: non possit ea exequi cum ea decencia & puritate, qua par est; vt in proximis capitibus fustus explicabitur.*

CAPVT III.

SVBDIACONATVS ET DIACONATVS; EORVM QVÆ DO-
tes ac virtutes, qui ad Sacrum Ordinem deliguntur.

ERQVATVOR PRAEDICTOS ORDINES, quæ per quatuor gradus ascendunt Clerici ad duos sacros Ordines, SVBDIACONATVS & DIACONATVS, qui generali nomine dicuntur Leuitarum (respondent enim antiquis Ministris ex Tribu Levi: qui erant inferiores Sacerdotibus familiae Aaron) & ratione proprii officij assistunt proximè Sacrosancto missæ Sacrificio; tanguntque suis manibus res consecratas; & ipsimet sunt consecrati, suoque Ministerio in perpetuum dedicati ita, vt non possint sæcularem alium Statum suscipere: quem tamen suscipere possunt, qui Minores tantum Ordines habent. Vterque itè est præcipuus Sacerdotis in Missa Minister; & quasi duo oculi, & duæ eius manus, dextra & sinistra. Subdiaconus legit Epistolam, quæ semper desumitur ex Scriptura Sacra, Veteris aut Noui Testamenti; & porrigit Diacono Calicem & Patenam: quam ille tradit Sacerdoti. Diaconus legit Euangelium; estque eius munus illud explicare. Et cum olim fideles sub vtraque specie communicabant, Diaconus dispensabat ac distribuebat Sanguinem: quemadmodum Sanctus Laurentius dixit Papæ Sixto; & in casu necessitatis etiam portabat Sacram Communionem ad ægrotos; & varia alia ministeria ei committuntur in primæua Ecclesia, vt S. Clemens Papa testatur.

Lib. 8. Constit. c. 22.
Lorius in Acta. c. 6. 3.
Henriques lib. 10. c. 13.
Trident. Sess. 23. c. 2.
2. Acta. 6. 3.

SED ad rem nostram accedentes, vt appareat, quanti tunc fierent hi Ministri, eorumque Ministeria; quantaque perfectio ad ea præstanda requireretur: audiamus quid Sacri Apostoli fecerint, cum primos septem Ecclesiæ Diaconos constituere & ordinare voluerunt. *Conuocantes enim multitudinem discipulorum, dixerunt illis Apostoli: considerate, fratres, viros ex vobis boni testimonii septem, plenos Spiritu Sancto & Sapientia quos constituamus super hoc opus.* In quibus verbis simul ostendunt præclara talenta, quæ habere debent Diaconi; & modum ac rationem eosdem nominandi & eligendi

gendi